

PŘEHLED ZÁKLADNÍ LEGISLATIVY V CHEMICKÉM PRŮMYSLU

MARKÉTA TONDLOVÁ

*Katedra podnikové ekonomiky, Fakulta podnikohospodářská, Vysoká škola ekonomická v Praze, nám. W. Churčila 4, 130 67 Praha 3
marketa.tondlova@vse.cz*

Došlo 12.7.13, přijato 5.9.13.

Rukopis byl zařazen k tisku v rámci placené služby urychleného publikování.

Klíčová slova: legislativa chemických látek, nařízení EU, směrnice EU

Úvod

Legislativní normy ovlivňují významným způsobem fungování všech podniků. Jsou důležitým prvkem okolí všech typů podniků. Vyplývají z nich příležitosti i omezení, které musejí všechny subjekty brát v úvahu^{1–3}. Legislativní normy v chemickém průmyslu ovlivňují oblasti jako je ochrana životního prostředí^{4–6}, bezpečnost práce, zdravotní nezávadnost výrobků.

Předložený text není vyčerpávajícím a úplným přehledem legislativy, která se týká chemických látek a přípravků. Je zde ale uveden přehled nejvýznamnějších zákonů, vyhlášek a nařízení, které upravují danou problematiku. Ke každé normě je uvedena stručná charakteristika, jakou oblast upravuje.

Národní předpisy

Chemické látky a práci s nimi řeší velké množství legislativních předpisů. Základní právní předpis v této oblasti je **Zn. č. 350/2011 Sb. o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon)**⁷.

Chemický zákon upravuje práva a povinnosti právnických osob a podnikajících fyzických osob při:

1. výrobě, klasifikaci, zkoušení nebezpečných vlastností, balení, označování, uvádění na trh, používání, vývozu a dovozu chemických látek nebo látek obsažených ve směsích nebo předmětech,
2. klasifikaci, zkoušení nebezpečných vlastností, balení, označování a uvádění na trh chemických směsí na území ČR,
3. správné laboratorní praxi,
4. působnosti správních orgánů při zajišťování ochrany před škodlivými účinky látek a směsí.

V zákoně jsou dále výše uvedené oblasti podrobněji vymezeny.

K chemickému zákonu jsou v platnosti prováděcí vyhlášky.

Vyhláška č. 402/2011 Sb. o hodnocení nebezpečných vlastností chemických látek a chemických směsí a balení a označování nebezpečných chemických směsí. Tato vyhláška stanoví zejména obecné postupy pro hodnocení nebezpečných látek, výpočtové metody hodnocení nebezpečných vlastností, další náležitosti obalů nebezpečných směsí a náležitosti označování nebezpečné směsí, výstražné symboly a označení nebezpečných vlastností, standardní věty (R-věty) a standardní pokyny pro bezpečné zacházení s látkou (S-věty)⁸.

Vyhláška č. 162/2012 Sb. o tvorbě názvu nebezpečné látky v označení nebezpečné směsi upravuje skupiny nebezpečnosti látek přítomných ve směsi a funkční chemické skupiny a chemické prvky, které je možné použít při tvorbě názvu⁹.

Vyhláška č. 163/2012 Sb. o zásadách správné laboratorní praxe upravuje zásady této praxe, průběh vstupní a periodické kontroly a auditu studie, rozsah informací, které mají být poskytnuty při vstupní a periodické kontrole a auditu studie, náležitosti zprávy o kontrolách a studie a vzor osvědčení¹⁰.

Vyhláška č. 61/2013 Sb. o rozsahu informací poskytovaných o chemických směsích, které mají některé nebezpečné vlastnosti, a o detergentech stanoví rozsah informací poskytovaných v elektronické podobě Ministerstvu zdravotnictví o chemických směsích majících nebezpečné fyzikálně-chemické vlastnosti nebo nebezpečné vlastnosti ovlivňující zdraví, které jsou poprvé uváděny na trh Evropské unie na území České republiky. Dále je zde stanoven rozsah informací o nebezpečných směsích z jiného členského státu Evropské unie poprvé uváděných na český trh¹¹.

Nařízení Evropské unie

Česká republika jako člen Evropské unie je vázána a tedy zásadním způsobem ovlivněna nařízeními Evropského parlamentu a rady.

V nařízení č. 1907/2006/ES o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek¹² jsou stanovena pravidla pro chemické látky a přípravky pro výrobu a uvádění na trh. Toto nařízení je založeno na zásadě, že výrobci, dovozci i uživatelé musí zajistit, že nevyrábějí, neuvádějí na trh nebo nepoužívají látky, které působí nepříznivě na lidské zdraví a životní prostředí.

Nařízení č. 1272/2008/ES o klasifikaci, označování a balení látek a směsí¹³ harmonizuje kritéria pro klasifikaci látek a směsí a pravidel pro označování a balení nebezpečných látek a směsí. Ukládá povinnosti zejména výrobcům, dovozcům i následným uživatelům klasifikovat látky

a směsi uváděné na trh, dodavatelům označovat a balit látky a směsi uváděné na trh. Výrobci a dovozcům ukládá povinnost klasifikovat i látky, které nejsou uváděné na trh a které podléhají registraci nebo oznámení podle příslušného nařízení.

Nařízení č. 649/2012/EU o vývozu a dovozu nebezpečných chemických látek¹⁴ uvádí do praxe Rotterdamskou úmluvu o postupu předchozího souhlasu pro určené nebezpečné chemické látky a pesticidy v mezinárodním obchodu. Účelem tohoto nařízení je podporovat sdílenou odpovědnost a spolupráci v mezinárodní přepravě nebezpečných chemických látek s cílem ochrany zdraví člověka a životního prostředí a přispět k používání nebezpečných chemických látek způsobem, který je šetrný k životnímu prostředí.

Nařízení č. 648/2004/ES o detergentech¹⁵ harmonizuje pravidla pro uvádění detergentů a povrchově aktivních látek na trh. Tato pravidla se týkají především biologické rozložitelnosti povrchově aktivních látek v detergentech, omezení nebo zákazů povrchově aktivních látek na základě biologické rozložitelnosti, doplňkového označování detergentů a informací, které musí výrobci uchovávat pro potřeby příslušných orgánů.

V **Nařízení č. 440/200/ES**¹⁶ jsou stanoveny metody pro stanovení fyzikálně-chemických vlastností (např. bod tání, varu), metody pro stanovení toxicity a jiných účinků na zdraví (např. akutní toxicita, senzibilizace kůže), metody stanovení ekotoxicity (např. akutní toxicita pro ryby).

Článek je zpracován v rámci projektu „IGS F3/32/2012 Význam environmentálních aspektů pro konkurenceschopnost podniku“.

LITERATURA

- Johnson G., Scholes K., Whittington R.: *Exploring corporate strategy*. Harlow: Prentice-Hall, 2008.
- Sedláčková H., Buchta K.: *Strategická analýza*. 121 str. C. H. Beck, Praha 2006.
- Dedouchová M.: *Strategie podniku*. 256 s., xiv. C. H. Beck, Praha 2001.
- Krause J.: Změny v podnikovém okolí – vyhodnocení empirického výzkumu. *Ekonomika a management*, 2008, roč. 2, č. 2, str. 33–44.
- Krause J.: Podnikové okolí a inovace. Praha 21. 10. 2011. (Kislingerova E., Krause J., ed.). 5 str. *Nová teorie ekonomiky a managementu organizací. Nová ekonomika, nové přístupy?* 2011.
- http://www.mzp.cz/cz/pravni_predpisy_chemicke_latky_2012, staženo 1. července 2013.
- Zákon č. 350/2011 Sb. o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon). *Sbírka zákonů*. 27.10.2011.
- Vyhláška č. 402/2011 Sb. o hodnocení nebezpečných vlastností chemických látek a chemických směsí a balení a označování nebezpečných chemických směsí. *Sbírka zákonů*. 2. 12. 2011.
- Vyhláška č. 162/2012 Sb., o tvorbě názvu nebezpečné látky v označení nebezpečné směsi. *Sbírka zákonů*. 4. 5. 2012.
- Vyhláška č. 163/2012 Sb., o zásadách správné laboratorní praxe. *Sbírka zákonů*. 4. 5. 2012.
- Vyhláška č. 61/2013 Sb. o rozsahu informací poskytovaných o chemických směsích, které mají některé nebezpečné vlastnosti, a o detergentech. *Sbírka zákonů*. 6. 3. 2013.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ze dne 18. prosince 2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, o změně směrnice 1999/45/ES a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 793/93, nařízení Komise (ES) č. 1488/94, směrnice Rady 76/769/EHS a směrnic Komise 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES. *Úřední věstník Evropské unie*. On-line: <http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 ze dne 16. prosince 2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí, o změně a zrušení směrnic 67/548/EHS a 1999/45/ES a o změně nařízení (ES) č. 1907/2006. *Úřední věstník Evropské unie*. On-line: <http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>.
- Nařízení Evropského parlamentu a rady (EU) č. 649/2012 ze dne 4. července 2012 o vývozu a dovozu nebezpečných chemických látek. *Úřední věstník Evropské unie*. On-line: <http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>.
- Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 648/2004 ze dne 31. 3. 2004 o detergentech. *Úřední věstník Evropské unie*. On-line: <http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>.
- Nařízení komise (ES) č. 440/2008, kterým se stanoví zkušební metody podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek. *Úřední věstník Evropské unie*. On-line: <http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>.

M. Tondlová (*Department of Company Economy, University of Economy, Prague*): **A Survey of Basic Czech Legislation and EU Regulations in Czech Chemical Industry**

The review presents an overview of the main legal standards that regulate the chemical industry in the Czech Republic. The list is divided into national standards and regulation of the European Union.